

Til: Fakultetsstyret

Fra: Dekanen

Sakstype: Orienteringssak

Møtesaksnr.: O-sak 4

Møtenr. 3/2019

Møtedato: 7.6.2019

Notatdato: 31.5.2019

Arkivsaksnr.:

Saksbehandler: Inger-Johanne Ullern

Fakultetsadministrasjonen på HF: Dimensjonering, oppgaver og tjenester

Sakssammendrag

Fakultetsstyret ba i møtet 1. mars om en orientering om fakultetsadministrasjonen og dimensjonering av denne. Dette notatet beskriver bakgrunnen for dagens organisering, rammene for oppgaver og tjenester som ligger til fakultetsadministrasjonen og dimensjonering. I styremøtet 7. juni vil det bli gitt en mer detaljert presentasjon av fakultetsadministrasjonens oppgaver og tjenester.

Bakgrunn

Fakultetsadministrasjonen ivaretar etter omorganisering av fakultetet i 2005 to funksjoner, sekretariat og fellestjeneste: «Sekretariatet betjener fakultetsledelsen. Alle praktiske og tekniske oppgaver rundt styremøter, interne og eksterne møter, osv. gjøres av sekretariatet. Sekretariatet har rådgivnings-, utrednings- og strategikompetanse til støtte for ledelsen. (...) I fellestjenesten ligger de funksjoner som betjener instituttene med tekniske og administrative støttefunksjoner, samt rådgiving og veiledning.»¹ Arkiv, forskningsadministrasjon/-informasjon, personal, økonomi, IT, og deler av studiefeltet som eksamen, studentinformasjon og program var funksjoner som ble lagt til fellestjenester. Senere er også kommunikasjon samlet i en fellestjeneste.

Fakultetsadministrasjonen består i dag av seks seksjoner samt en stabsfunksjon; studieseksjonen, forskningsseksjonen, kommunikasjonsseksjonen, økonomiseksjonen, HR/personal- og arkivseksjonen og IT-seksjonen. Alle seksjonene leverer fellestjenester til instituttene.

Utvikling på UiO de siste 10-15 år har lagt vekt på administrativ profesjonalisering og kvalitet i oppgaver og tjenester, tydelig brukerorientering, kompetanseutvikling, effektiv arbeids- og rolledeling mellom nivåene, å unngå overlapping og dobbeltarbeid, forenkling av prosesser, vekt på god dialog og forventningsavklaring med brukerne og mellom nivåer. Ikke minst kom dette til uttrykk i prosessen Intern handlingsrom ved UiO i perioden 2011-14. Når administrative funksjoner er flyttet fra institutt- til fakultetsnivå på HF har begrunnelsen vært å samle kompetanse for å styrke funksjonen samlet. Flytting har også skjedd den andre

¹ «[Rammer for funksjons- og bemanningsplan](https://www.hf.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/arkiv/2004/fs-protok-220904.html)»; saksnotat til fakultetsstyret 22.09.04 (<https://www.hf.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/arkiv/2004/fs-protok-220904.html>).

veien, da programkonsulentene ble flyttet til instituttene samtidig som ansvaret for studieprogrammene ble flyttet fra fakultetet til instituttene slik at både ansvar og administrasjon ble så fagnært som mulig.

Utvikling av administrasjonen ved UiO er i dag bl.a. organisert i Program for administrativ forbedring og digitalisering (<https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/prosjekter/adm-forbedring-digitalisering/>). Programmets ambisjon er å legge til rette for digitalisering, standardisering, automatisering og forenkling av arbeidsprosesser innen de ulike virksomhetsområdene i administrasjon på alle tre nivåer.

UiO skal gjennom programmet forenkle, forbedre og fornye administrative arbeidsprosesser for å frigjøre ressurser til kjerneoppgavene. Dette skal skje gjennom å:

- Utnytte mulighetene i nye og eksisterende systemer.
- Standardisere og effektivisere arbeidsprosesser og tjenester.
- Utvikle fellesløsninger som bidrar til effektiv drift og robuste administrative tjenester, på ulike nivåer og mellom enheter.
- Utvikle brukerorienterte løsninger.

Programmet har i dag prosjekter innen saksbehandling og arkiv, økonomi og lønn, IT-drift og fellesløsninger. Prosjektene har kommet ulikt langt. Det er foreløpig vanskelig å si noe konkret om gevinstrealisering. HF bidrar inn i samtlige prosjekter både med prosjektledere, styrings- og referansegruppedlemmer fra institutt- og fakultetsnivå.

Arbeidsdeling fakultetsadministrasjonen og instituttene

Tabell 1 nedenfor viser fordeling av årsverk for HF's samlede administrasjon. Kartleggingen ble gjort i november 2017 som ledd i forberedelser til fakultetets oppfølging av programmet Administrativ forbedring og digitalisering.

Tabell 1. Administrative årsverk HF 2017

Enhet	Totalt antall årsverk
IAKH	16
IFIKK	17,55
IKOS	15
ILOS	17,5
ILN	24
IMK	8
IMV	8
Sum institutter	106,05
Fakultetsadministrasjonen	83,2
Sum totalt	189,25

Tabell 2. Administrasjonen fordelt på fagfelt:

Enhet	Antall årsverk i fakultetsadministrasjonen	Antall årsverk på instituttene	Sum
Forskningsadministrasjon	7 ²	16	23
Studieadministrasjon	22,8	48,1	70,9
HR, personal og arkiv	13	1	14
Kommunikasjon	11	2	13
Økonomi	16	12	28
IT	13,4	7,2	20,6
Sum	83,2	86,3³	

Hovedtyngden av de administrative funksjonene på instituttene er støtte til forskning og utdanning. Innen kommunikasjon, økonomi, HR/personal/arkiv og IT gir fakultetsadministrasjonen fellestjenester til instituttene. Studie- og forskningsadministrasjon ligger på tre nivåer ved UiO, mens de øvrige virksomhetsområdene på HF i hovedsak ligger på nivå 1 og 2, dvs UiO og fakultetsnivå. Dette er ulikt organisert ved fakultetene på UiO.

Drift og forvaltning

Administrasjonens oppgaver handler om drift og forvaltning av og for virksomheten. Administrasjon av høyere utdanning og forskning kan i dag karakteriseres som svært regelstyrt og gir forpliktelser som institusjonen selv ikke kan prioritere vekk. Derfor er det viktig at institusjonen finner effektive måter å håndtere drift og forvaltning på. De forvaltningsmessige rammebetingelsene kan beskrives slik:

- internasjonale forpliktelser (som KD påser på at vi følger opp). Eks Bologna-erklæringen.
- nasjonalt regelverk i form av lov og forskrift. Nasjonale strategier, stortingsmeldinger, tildelingsbrev fra KD, utviklingsavtaler setter også rammer for virksomheten.
- UiOs eget regelverk,
- fakultært regelverk (vedtak, normer, retningslinjer osv som er utarbeidet i samråd med instituttene) og
- noe lokale retningslinjer/rutiner på instituttnivå.

Disse rammebetingelsene, sammen med måten UiO har valgt å organisere administrasjonen på, gjør at fakultetsadministrasjonens rolle får noen særtrekk:

- felles koordinering for å sikre enhetlig bruk/standardisering og likebehandling
- ansvar for felles opplæring og brukerstøtte
- spisskompetanse for å gi rådgivning og støtte til enhetene

² Inkluderer administrativt ansatt for UiO:Norden og stabsfunksjon i fakultetsadministrasjonen.

³ Avviket mellom totalt antall årsverk på instituttene og årsverk fordelt på fagfelt skyldes at ledelse, lederstøtte og diverse ikke er regnet med i fordelingen på fagfelt.

- bindeledd mellom institusjonen og lokal oppfølging
- internkontroll
- koordinering knyttet til utvikling av (systemer og) rutiner.

Utviklingen (eks både for IT-systemer og forvaltning/oppfyllelse av krav i lov og forskrift) har gått i retning av et større behov for spesialister på fakultetsnivået, da den samlede størrelse på administrasjonen ikke gir rom for at hvert institutt har dedikerte saksbehandlere på alle områder som må dekkes.

Selv om fakultetet, som det framgår i Tabell 3 nedenfor, har hatt en ganske stabil andel administrativt ansatte, har sammensetningen av og oppgavene til administrasjonen endret seg mye over tid.

På både fakultets- og instituttnivå drives en løpende tilpasning til rammebetingelser og instituttens behov. Det er imidlertid utfordringer knyttet til ressurser til utviklings- og endringsarbeid, bl.a. også fordi fakultetsadministrasjonen pålegges oppgaver som tidligere lå til sentraladministrasjonen. Ved den sentrale prosessen Internt handlingsrom (IHR) – der universitetsstyret påla sentraladministrasjonen innsparinger for å flytte ressurser til kjernevirksomheten – ble flere oppgaver flyttet til fakultetene. For eksempel bruker HFs fakultetsadministrasjon i overkant av en stilling på HMSB (helse, miljø, sikkerhet og beredskap) og saksbehandling av foreldrepermisjoner. Det siste har resultert i at refusjoner i større grad når UiO og bidrar dermed til en bedre økonomi. HMSB er et eksempel på et felt som de siste årene har vokst med tanke på krav fra myndighetene.

Finansiering og dimensjonering

Fakultetsadministrasjonen finansieres av en øremerket avsetning i fordelingsmodellen der dimensjoneringen ble vedtatt i fakultetsstyret i 2004. Instituttadministrasjonene finansieres gjennom tildelingen til instituttene. Ansvar for vurdering av dimensjoneringen av fakultetsadministrasjonen ligger hos dekanen i samråd med fakultetsdirektør. Fakultetsdirektøren har løpende dialog med de administrative lederne ved instituttene og seksjonssjefene i fakultetsadministrasjonen om arbeidsdeling, samhandling og dimensjonering.

Det finnes ulike modeller for finansiering av administrasjon ved UiO. Ved Det medisinske fakultet tas en andel av den fordelingen fakultetet tildeles for postene utdanning og RBO til å finansiere fakultetsadministrasjonen. På Det samfunnsvitenskapelige fakultet setter styret først av midler til fakultetsadministrasjonen, og alle inntekter, både interne og eksterne, skattlegges deretter for å dekke denne kostnaden. Det utdanningsvitenskapelige fakultet har samme utgangspunkt, men inntektene belastes ikke med en viss prosentsats slik SV gjør, men kostnadene på enhetene fordeles etter antall årsverk per enhet.

Argumenter for HFs valg av modell er til dels at en internfakturering av tjenester har vært vurdert som u hensiktsmessig kostnadskreven. Et annet moment var at mens fordelingsmodellen skulle legge til rette for at instituttene kunne øke inntekten og oppdimensjonere fagene, så har tidligere ledelse ment at en evt. oppdimensjonering av fakultetsadministrasjonen måtte skje på bakgrunn av en vurdering av behov og ikke som følge av et godt driftsresultat. Øremerkingen av fakultetsadministrasjonen er en del av HFs vedtatte fordelingsmodell. Spørsmålet om øremerking var sist oppe til diskusjon i FS 20.04.18. ifm. revisjon av modellen.

Når fakultetet har fått kutt i tildelingen har også fakultetsadministrasjonen fått sin andel av dette kuttet. I forbindelse med fordelingen for 2019 vedtok fakultetsstyret at fakultetsadministrasjonen skulle ta halvparten (2,5 mnok) av det såkalte ABE-kuttet slik at instituttene ble skånet noe for dette da det samtidig kom et rammekutt fra UiO.

Fakultetsadministrasjonen vil redusere tre stillinger i 2019 for å oppfylle kravet til kutt. I tillegg til å vurdere behovet for tilsetninger ved avganger er fakultetsadministrasjonen også mer tilbakeholdne med bruk av vikarer og har gjort kutt i midler til drift (eks reiser, kompetanseheving, IT-utstyr). En reduksjon i bemanning må følges av en strengere prioritering av oppgaver og tjenester eller nivået på disse.

Størrelsen på instituttens administrasjon skal være en del av det enkelte institutts prioriteringer og finansieres av instituttets inntekter iht. fakultetets vedtatte fordelingsmodell. Instituttadministrasjonene er derfor ikke øremerket.

Sammenlikning med andre fakulteter

Når det gjelder tall for utvikling av administrasjonen over tid ble universitetsstyret forelagt følgende tabell i 2017, i en sak som foranlediget programmet Administrativ forbedring og digitalisering.⁴ Tabellen er oppdatert med etterfølgende år. Ved HF er andelen administrativt ansatte ganske stabil.

Tabell 3. Årsverksutvikling HF 2010-2018

Det humanistiske fakultet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger Totalt	568,2	582	557,3	546,9	541,3	531	541,6	592,3	591
Professor II	1,8	1,8	1,2	1,8	2	3,8	4,8	5,9	4,8
Rekrutteringsstillinger	201,2	214,7	207,7	184,5	178,9	185,2	181	226,6	227,3
Hjelpestillinger for undervisning, forskning og formidling	11,7	5,9	5,2	5,6	2,9	4	6,4		
Undervisnings- og forskerstillinger	353,5	359,6	343,1	355	357,5	338,1	349,5	350,1	350,6
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling Totalt	35	29,4	30,9	26,2	27,3	26	26,1	23,2	21,2
Bibliotekstillinger	2	1,3	2	1,1	2	1	1	0,5	0,5
Ingeniører	33	28,1	28,9	25,1	25,3	25	25,1	22,7	20,7
Administrative stillinger Totalt	183,1	182,1	179,5	176	179,3	174	185,6	193,9	187,4
Kontorstillinger	1,6	1,8	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Lederstillinger	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Mellomlederstillinger	28,5	28	30,8	29,8	30	31,8	30,8	32	31
Saksbehandler-/utredersstillinger	151	150,3	145,2	142,7	145,8	138,7	151,3	158,4	152,9
Totalsum	786,3	793,4	767,7	749,1	747,9	731	753,3	809,4	799,6
Adm andel	23 %	23 %	23 %	23 %	24 %	24 %	25 %	24 %	23 %

Administrativ andel er beregnet ved å se administrative stillinger som del av totalt antall stillinger.

Hvis vi sammenligner HF med andre fakulteter ved UiO er HF's administrative andel omtrent som på Det samfunnsvitenskapelige fakultet, et stykke over Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og et stykke under Det juridiske fakultet og Det utdanningsvitenskapelige fakultet, se tabell 4 nedenfor. Over tid er også administrasjonens andel på HF ganske stabil sammenlignet med de andre fakultetene, se tabell 5 i vedlegg. Fakultetene er ulikt organisert og har ulike behov, ved HF er det særlig administrasjon av den store studieporteføljen som er ressurskrevende, noe som gjør direkte sammenligning vanskelig. Men tabellen gir likevel en indikasjon på nivået på administrative ressurser.

⁴ <https://www.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2017/4/o-sak-1-oversikt-over-arsverksutvikling-ved-uo-2010-til-2016.pdf>

Tabell 4. Prosentandel administrasjon ved noen fakulteter ved UiO

2018	Det juridiske fakultet	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Det utdanningsvitenskapelige fakultet	Det humanistiske fakultet
Stillingsgruppe	Årsverk				
Administrative stillinger	93,05	227,76	133,55	115,3	187,4
Andre stillinger	0	6	0	0	0
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	0	0,5	0	0	0
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	9	202,29	19,8	17,3	21,2
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	181,58	1208,86	432,65	228,35	591
Sum	283,63	1645,41	586	360,95	799,6
Andel administrative stillinger av total	33 %	14 %	23 %	32 %	23 %
Andel administrative stillinger av UFF-stillinger	51 %	19 %	31 %	50 %	31 %

Kilde: DBH,

https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=137&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=2&formel=329&hier=instkode!9!fakkode!9!st_gruppe!9!st_kat!9!st_kode&sti=Universitetet%20i%20Oslo¶m=insttype%3D11!9!arstall%3D2018!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D1110. Alle finansieringskilder

En sammenligning med de humanistiske fakultetene på NTNU og UiB vil være vanskeligere enn en sammenligning internt på UiO fordi institusjonene har ulik organisering og fordeling av administrasjon på nivå 1 og 2 (inkludert nivå 3). Både NTNU og UiB har en større andel av administrasjonen på nivå 1 enn UiO.⁵ Verken HF ved NTNU eller UiB har f.eks. IT-tjeneste. I Bergen er også postmottak og arkiv lagt til ett sentralt dokumentasjonssenter.

Fakultetsledelsen har årlige møter med de nordiske hovedstadsfakultetene som med tanke på fagtilbud og bredde er ganske sammenlignbare. Men heller ikke med disse er det lett å sammenligne administrasjonen; ved Helsinki universitet er f.eks. all administrasjon samlet på nivå 1. Ved Stockholm er en større andel av administrasjonen på instituttnivå, mens København har en større andel enn Oslo på fakultetsnivå.

⁵ I 2018 var sentraladministrasjonens andel av totalt antall årsverk på UiO 11,5 %, på NTNU 14,6 % og på UiB 13,9 %.

Kilde: DBH,

https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=137&visKode=false&admdebug=false&columns=arstall&index=1&formel=329&hier=instkode!9!fakkode!9!st_gruppe!9!st_kat!9!st_kode&sti=¶m=insttype%3D11!9!arstall%3D2018!9!dep_id%3D1

Vedlegg

Tabell 5. Årsverksutvikling administrative stillinger UiOs fakulteter og museer

Administrative stillinger	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring	Endring i årsv.
Det humanistiske fakultet	183	182	180	175	179	174	186	1,4 %	3
Det juridiske fakultet	107	135	143	140	156	153	132	23,5 %	25
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	159	164	168	173	177	187	208	30,7 %	49
Det medisinske fakultet	207	201	197	217	218	225	237	14,6 %	30
Det odontologiske fakultet	44	47	46	52	48	47	52	18,8 %	8
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	104	111	104	114	117	119	134	28,6 %	30
Det teologiske fakultet	13	12	11	11	12	11	13	4,7 %	1
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	87	90	88	86	90	99	105	21,0 %	18
Kulturhistorisk museum	53	57	59	63	62	67	67	26,0 %	14
Naturhistorisk museum	11	17	18	18	21	23	22	101,8 %	11
Totalsum	1 491	1 559	1 539	1 574	1 622	1 662	1 719	15,3 %	229

1Kilde:DBH / notat til Universitetsstyret 4/2017